

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Savska cesta 62, Zagreb

Poslovni broj: PŽ-366/2024-2

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca dr. sc. Srđana Šimca, predsjednika vijeća, Nikoline Mišković, suca izvjestitelja te Davora Pustijanca, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja KIJAC NEKRETNINE d.d. Omišalj, Poje 1, OIB 36063948499, kojeg zastupa punomoćnik Branimir Čolić, odvjetnik u Rijeci, Užarska 28, protiv tuženika OPĆINA OMIŠALJ, Omišalj, Prikešte 11, OIB 72908368249, kojeg zastupa punomoćnik Igor Bezjak, odvjetnik u Zajedničkom odvjetničkom uredu Franjo Matković i Igor Bezjak u Rijeci, Zagrebačka 5/I, radi ispravka upisa u zemljišnoj knjizi i isplate, odlučujući o tužiteljevoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-402/2022-17 od 30. lipnja 2023., u sjednici vijeća održanoj 27. studenoga 2024.

p r e s u d i o j e

I. Odbija se kao neosnovana tužiteljeva žalba i potvrđuje presuda Trgovačkog suda u Rijeci poslovni broj P-402/2022-17 od 30. lipnja 2023.

II. Odbija se kao neosnovan tuženikov zahtjev za naknadu troškova odgovora na tužiteljevu žalbu u iznosu od 621,88 EUR.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev kojim je tužitelj tražio ispravak zemljišnoknjižnog upisa u zemljišnoj knjizi na temelju kojeg se tuženik uknjižio kao vlasnik na nekretnini k.č.br. 11536, upisanoj u z.k. ul. 5280 k.o. Omišalj-Njivice, uz nalog Općinskom sudu u Crikvenici, Stalnoj službi u Krku, zemljišnoknjižnom odjelu u Krku da briše tu uknjižbu i uspostavi ranije zemljišnoknjižno stanje (točka I. izreke). Odbijen je kao neosnovan kumulirani tužbeni zahtjev kojim je tužitelj tražio da se utvrdi nevaljalim zemljišnoknjižni upis u zemljišnoj knjizi na temelju kojeg se tuženik uknjižio kao vlasnik na nekretnini k.č.br. 11536, upisanoj u z.k. ul. 5280 k.o. Omišalj Njivice uz nalog Općinskom sudu u Crikvenici, Stalnoj službi u Krku, zemljišnoknjižnom odjelu u Krku da briše tu uknjižbu i uspostavi ranije zemljišnoknjižno stanje (točka II. izreke). Odbijen je kao neosnovan i eventualno kumulirani tužbeni zahtjev kojim je tužitelj tražio da mu tuženik plati iznos od 85.407,12 EUR s kamatama (točka III. izreke). Tužitelju je naloženo naknaditi tuženiku parnične troškove u iznosu od 3.731,25 EUR (točka IV. izreke).

2. Pobijanu presudu prvostupanjski sud je donio na temelju izvedenih dokaza, a nakon što je utvrdio da tužitelj ima materijalno pravnu legitimaciju za podnošenje tužbe, ali nije dokazao valjanost svog upisa u zemljišne knjige, odnosno postojanje valjane pravne osnove za stjecanje prava vlasništva. Prvostupanjski sud se pozvao na odredbe čl. 205. st. 2. i čl. 150. Zakona o zemljišnim knjigama („Narodne novine“ broj: 63/19, 128/22, 155/23; dalje: ZZK).

3. Budući da tužitelj nije dokazao valjanu osnovu stjecanja prava vlasništva u ovom slučaju, prvostupanjski sud je zaključio da mu ne pripada ni pravo na naknadu tržišne vrijednosti nekretnine (čl. 11. Zakona o izvlaštenju i određivanju naknade, „Narodne novine“ broj: 74/14, 69/17, 98/19).

4. O zahtjevu za naknadu troškova parničnog postupka, prvostupanjski sud je odlučio primjenom odredbe čl. 154. st. 1. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/91, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22; dalje: ZPP).

5. Protiv ove presude tužitelj je podnio žalbu zbog bitne povrede odredbi parničnog postupka, nepotpuno i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene materijalnog prava i pogrešne odluke o troškovima, s prijedlogom da je drugostupanjski sud preinači ili ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

6. Tužitelj je u žalbi ponovio sve razloge koje je iznosio tijekom trajanja postupka pred prvostupanjskim sudom. Tužitelj je tako ponovio da je nekretnina koja je predmet spora procijenjena u kapital njegovog pravnog prednika. Uz to, on je ukazao da je prvostupanjski sud propustio ispitati zakonitost provođenja prethodnog zemljišnoknjižnog ispravnog postupka. Prema njegovom mišljenju, prvostupanjski sud je bio pristran u odlučivanju zbog počinjenih bitnih povreda odredaba parničnog postupka, odbijanja njegovih prijedloga za saslušanjem svjedoka, očevida, vještačenja, kao i uvida u sve predložene Z-spise. Tužitelj smatra i da mu je povrijeđeno pravo na pošteno suđenje. Tužitelj se protivio i odluci o parničnim troškovima.

7. U odgovoru na tužiteljevu žalbu, tuženik je osporio osnovanost žalbenih navoda.

8. Tužiteljeva žalba nije osnovana.

9. Nakon što je pobijana presuda ispitana na temelju odredbe čl. 365. st. 2. ZPP-a, u granicama dopuštenih žalbenih razloga, u vezi s odredbom čl. 467. ZPP-a u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. t. 2., 4., 8., 9., 13. i 14. ZPP-a, kao i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud je utvrdio da je ona pravilna i zakonita.

10. U ovoj pravnoj stvari, tužitelj je podnio tužbu radi ispravaka pogrešnog upisa na temelju kojeg se tuženik uknjižio kao vlasnik na nekretnini k.č.br. 11536,

upisanoj u z.k. ul. 5280 k.o. Omišalj-Njivice, uz uspostavu ranijeg zemljišnoknjižnog stanja.

11. Ako sud ne nađe osnovanim ovaj (glavni) tužbeni zahtjev, tužitelj je tražio da se utvrdi nevaljalim upis na temelju kojeg se tuženik uknjižio kao vlasnik na nekretnini k.č.br. 11536, upisanoj u z.k. ul. 5280 k.o. Omišalj Njivice, uz uspostavu ranijeg zemljišnoknjižnog stanja. Ako sud ne nađe osnovanim niti ovaj (drugi) tužbeni zahtjev, tužitelj je tada tražio da mu tuženik plati iznos od 85.407,12 EUR s kamatama.

12. Među strankama je sporno je li tužitelj stekao prava vlasništva na nekretnini k.č.br. 11536, upisanoj u z.k. ul. 5280 k.o. Omišalj Njivice?

13. Prvostupanjski sud je odbio kao neosnovan tužbeni zahtjev (i glavni i druge, eventualne zahtjeve) u cijelosti, jer je utvrdio da tužitelj nema valjanu pravnu osnovu za stjecanje prava vlasništva na spornoj nekretnini.

14. Cijeneći utvrđene činjenice i izvedene dokaze ovaj sud u potpunosti dijeli ocjenu prvostupanjskog suda o neosnovanosti tužbenog zahtjeva (i glavnog zahtjeva i drugih eventualnih zahtjeva). Ovaj sud prihvaća utvrđeno činjenično stanje iz pobijane presude čije obrazloženje sadrži valjane razloge i ocjenu izvedenih dokaza, kao što prihvaća i pravilnu primjenu materijalnog prava na tako utvrđeno činjenično stanje. Zato se ovaj sud ujedno poziva i na pravilno i detaljno obrazloženje pobijane presude.

15. I pored toga za dodati je da i po ocjeni ovog suda tužitelj nije dokazao da je pravo vlasništva na spornoj nekretnini stekao putem svojih pravnih prednika, na temelju Zakona o osnivanju javnog poduzeća INA-Industrija nafte („Narodne novine“ broj 42/90; dalje: ZOJPINA), odnosno da je sporna nekretnine na dan 30. rujna 1990. bila u bilanci njegovog pravnog prednika, društva INA-Industrija nafte. Te činjenice uopće ne proizlaze iz rezultata izvedenih dokaza.

16. Sve da je sporna nekretnina i unesena u bilancu tužiteljevog pravnog prednika, društva INA-Industrija, to opet ne znači da je tužitelj imao valjanu pravnu osnovu stjecanja prava vlasništva na spornoj nekretnini. To iz razloga što se sredstva za osnivanje i rad društva INA-Industrija nafte, osiguravaju iz sredstava (osnovnih, obrtnih i drugih sredstava) poduzeća udruženih u INA-Industriju nafte, zajednicu poduzeća, utvrđena bilancom stanja na dan 30. rujna 1990. i to, među ostalim, i iz sredstava DINA-Petrokemija Omišalj (čl. 4. ZOJPINA-a). I društvena sredstva utvrđena bilancom stanja na dan 30. rujna 1990. u spomenutim poduzećima, prenose se na INU-industriju nafte i postaju državno vlasništvo (čl. 5. ZOJPINA-a). Uz to ni Zakonom o prestanku važenja Zakona o osnivanju javnog poduzeća INA-Industrija nafte („Narodne novine“ broj 60/93) ni Zakonom o privatizaciji INA-e („Narodne novine“ broj 32/22), nije propisano da bi se društvena sredstva pa tako i sporna nekretnina, upisana u bilanci INA-e, smatrale njenim vlasništvom. Od tuda pravilnost zaključka prvostupanjskog suda o tome da je tužitelj propustio dokazati zakonitost stjecanja prava vlasništva svojih pravnih prednika pa tako i zakonitost stjecanja prava vlasništva od strane svog osnivača Dioki d.d.

17. Po ocjeni ovog suda prvostupanjski sud je pravilno zaključio i to da tužitelj nije dokazao neprekinuti slijed stjecanja sporne nekretnine od njegovih pravnih prednika. Tužitelj naime, nije odgovarajućim dokazima, dostatne dokazne snage, dokazao da se sporna nekretnina nalazila u bilanci INA-Industrija nafte, sve u skladu s odredbama čl. 4. i čl. 5. ZOJPINA-a (kasnije INA-Industrija nafte d.d.). Posljedično, tužitelj nije dokazao da je sporna nekretnina procijenjena u kapital njegovog prednika. Zato svi daljnji prijenosi sporne nekretnine nemaju pravnu osnovu u zakonom propisanoj pretvorbi društvenog vlasništva; sporna nekretnina nije bila obuhvaćena pretvorbom na temelju ZOJPINA-a pa nije ni unesena u tužiteljev temeljni kapital od strane društva Dioki d.d. Zagreb kao tužiteljevog osnivača. Od tuda neosnovanost tužiteljevih žalbenih razloga u tom pogledu.

18. Kod takvog stanja stvari, prvostupanjski sud je pravilno odlučio kada je odbio tužbeni zahtjev (i glavni i druge, eventualne zahtjeve) u cijelosti. Kako tužitelj nije dokazao svoje pravo vlasništvo na spornoj nekretnini, to on nema pravo ni na naknadu za izvlašteno zemljište.

19. Ovaj sud nije našao povrede odredaba parničnog postupka na koje se tužitelj pozvao u žalbi. Sud odlučuje koje će od predloženih dokaza izvesti radi utvrđivanja odlučnih činjenica (čl. 220. st. 2. ZPP-a). Upravo je tako odlučio i prvostupanjski sud kada nije izveo tužiteljeve dokaze saslušanjem niza svjedoka, očevitom i vještačenjem kao i uvidom u sve predložene Z-spise. Uostalom, izvođenjem tih pobrojanih dokaza, u ovoj pravnoj stvari ne bi se doprinijelo dokaznom postupku. To ne bi bilo od utjecaja na pravilnost zaključka prvostupanjskog suda o neosnovanosti tužbenog zahtjeva. Zato ovaj sud ne nalazi ni propuste u postupanju prvostupanjskog suda prilikom izvođenja dokaza (čl. 354. st. 2. t. 6. ZPP-a). S tim u vezi, ukazivanje u žalbi da je prvostupanjski sud propustio ispitati zakonitost provođenja prethodnog zemljišnoknjižnog ispravnog postupka je najblaže rečeno promašeno.

20. Tužitelj je u više navrata u žalbi ukazao i to da su mu pobijanom presudom povrijeđena ljudska prava i da je s njom dovedena u pitanje sigurnost pravnog poretka i vladavina prava. Pobrojani žalbeni razlozi se u posljednje vrijeme učestalo koriste (tamo gdje treba i ne treba), oslanjajući se na određene odluke Ustavnog suda ili odluke Europskog suda. Čini se da je najpopularniji među njima „(ne)jednakost oružja“, po ocjeni ovog suda sasvim neprimjereni termin u parničnim postupcima. Primjeni svih ovih razloga koje tužitelj koristi sa svrhom dovođenja u pitanje pravilnosti i zakonitosti pobijane odluke u ovoj pravnoj stvari, ovaj sud zaista ne nalazi mjesta.

21. Suprotno tužiteljevim žalbenim navodima i odluka o parničnim troškovima je pravilna i zakonita. Naime, dosuđenim troškovima postupka tuženiku, tužitelju nije ograničen pristup sudu i povreda njegovih konvencijskih prava sukladno Europskoj konvenciji o ljudskim pravima i temeljnim slobodama. Pravni stavovi i činjenično stanje zauzeto u presudi Europskog suda za ljudska prava u predmetu Cindrić i Bešlić protiv Republike Hrvatske, na kojeg se tužitelj poziva, nisu primjenjiva u ovome slučaju. Prije svega, iznos parničnih troškova koji je u ovome predmetu tužitelj dužan naknaditi je značajno manji od iznosa kojeg su tužitelji bili dužni naknaditi u

predmetu Cindrić i Bešlić. Primjenom testa razmjernosti ovaj sud zaključuje da kada je tužitelju naloženo naknaditi trošak parničnog postupka u iznosu od 3.731,25 EUR nije mu ograničen pristup sudu zbog relativno malog dosuđenog iznosa. Prilikom donošenja takvog zaključka uzelo se u obzir i da je tužitelj pravna osoba i poslovni subjekt. Zatim, sadržajno su predmeti različiti te se vode na temelju dvije različite i neusporedive pravne osnove i činjeničnog stanja. U predmetu Cindrić i Bešlić tužitelji su potraživali naknadu neimovinske štete od Republike Hrvatske, zbog ubojstva tužiteljevih roditelja na okupiranim teritoriju u siječnju 1992. Taj zahtjev je pravilno odbijen jer se radilo o ratnoj šteti za koju ne odgovara tuženik. S druge strane, ovdje se radi o postupku ispravka tj. brisanja zemljišnoknjižnog upisa koji je rezultat postupka obnove zemljišnih knjiga. Od tuda pravilnost odluke o troškovima postupka. Takav stav već je zauzeo ovaj sud u odlukama poslovni broj PŽ-1118/2024 od 11. rujna 2024. i PŽ 625/2024 od 15. listopada 2024.

22. Tuženikov zahtjev za naknadu troškova odgovora na žalbu u iznosu od 621,88 EUR ocijenjen je kao trošak koji nije bio potreban za vođenje parnice (čl. 155. st. 1. ZPP-a).

23. Slijedom navedenog, odlučeno je kao izreci (čl. 368. st. 1. ZPP-a)

Zagreb, 27. studenoga 2024.

Predsjednik vijeća
dr. sc. Srđan Šimac

Broj zapisa: **9-3086f-bb5e1**

Kontrolni broj: **05667-63046-52694**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=Srđan Šimac, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.